

FONDAT
27 mai 1992
Nr. 18 (569)
29 septembrie 2012

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Oastea Moldovei

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

LEGĂTURĂ PERFECTĂ

Transmisioniștii Armatei Naționale se antrenează la „Combined Endeavor 2012”

Specialiștii în domeniul comunicații și sisteme informaționale ai Armatei Naționale se pregătesc pentru susținerea pe viitor a contingentelor militare multinaționale declarate în operațiuni cu caracter umanitar, de menținere a păcii și înlăturarea consecințelor calamităților naturale.

Citiți pag. 6

BRIEF

RECUNOȘTINȚĂ PESTE 20 DE ANI

Peste mai bine de 20 de ani, cea mai înaltă distincție militară Ordinul „Ștefan cel Mare” și-a găsit eroul. Distincția i-a fost înmănată domnului Badașcu în cadrul unei ceremonii solemne la Casa de cultură în fața consătenilor săi.

Pag. 2

Pag. 3

UN PAS IMPORTANT SPRE EFICIENTIZARE ȘI MODERNIZARE

Interviu solicitat colonelului Vitalie CIOBANU, șeful Centrului de Cultură și Istorie Militară

Pag. 4

De la OM la OM

SOLDAT PE SUBMARINA “BUKAHA”

Povestea lui Valeriu Panaid a început mult înainte de îndeplinirea serviciului militar în termen în armata sovietică pe submarina “Komsomoleț”, pe care o alintau “Bukaha”.

Pag. 5

FEMEIA CARE ȘTIE SĂ PRINDĂ VITEZA VÎNTULUI

Pag. 7

“RUGBY” ȘI-A GĂSIT DISCIPOLII ÎN ARMATA NAȚIONALĂ

Abonați-vă la “Oastea Moldovei”! Indice de abonare: 76946

Oficial

EXPERIENȚĂ AMERICANĂ PENTRU GENIȘTII MOLDOVENI

Un grup de geniști din Armata SUA au efectuat, în perioada 24-27 septembrie, o vizită de familiarizare în Armata Națională

Potrivit locotenent-colonelului Mihail Semionov, șeful Secției Geniu a Armatei Naționale, scopul vizitei este de a evalua capacitățile genistice ale Armatei Naționale și de a identifica modalități de optimizare a acestora prin inițierea unor proiecte comune de cooperare, cum ar fi crearea unui centru național de instruire a geniștilor.

„Armata Națională nu dispune la ora actuală de un centru profesional în arma geniu, care ar pregăti specialiști în acest domeniu. Ținând cont de faptul că cele mai recente date statistice demonstrează o creștere a numărului de obiecte explozibile depistate pe întreg teritoriul țării noastre, precum și de angajamentele asumate de Republica Moldova privind modernizarea Armatei Naționale, crearea unei instituții de acest gen este vitală nu numai pentru instituția militară, ci și pentru populația civilă”, a spus locotenent-colonelul Semionov.

La rândul său, șeful grupului de experți americani, căpitanul Steven Hagemeyer, a declarat că geniștii moldoveni pot conta pe ajutorul și susținerea colegilor din SUA în inițiativa de creare a unui centru specializat destinat pentru dezvoltarea lor profesională. „Armata americană dispune de instituții moderne de pregătire a cadrelor militare în arma geniu, precum și de specialiști cu experiență în teatrele de operațiuni, iar acest lucru ar putea fi utilizat pentru instruirea geniștilor moldoveni în domeniul respectiv”, a specificat Hagemeyer.

De menționat că agenda vizitei cuprinde familiarizarea grupului de experți americani cu infrastructura Batalionului de Geniu „Codru”, precum și cu echipamentul și locurile de instrucție a geniștilor moldoveni.

MINISTERUL APĂRĂRII PROPUNE UN NOU CONCEPT DE ORGANIZARE A CARIEREI MILITARE

Ministerul Apărării va propune un nou concept de organizare a carierei efectivului de soldați, sergenți, subofițeri și ofițeri ai Armatei Naționale. Decizia a fost luată în cadrul ședinței Consiliului Colegial al Ministerului Apărării.

În opinia ministrului Apărării, Vitalie Marinuța, noul concept al carierei militare constituie o parte componentă a procesului de modernizare și restructurare a Armatei Naționale și are drept obiectiv ralierea acestuia la standardele occidentale. „Problemele abordate în cadrul ședinței sînt conceptuale pentru viitorul Armatei Naționale, deoarece constituie o abordare nouă a carierei de militar, stabilește criteriile moderne de creștere profesională și graduală a fiecărui cadru militar, de la soldat și pînă la general”, a specificat Vitalie Marinuța.

Potrivit noului concept, prezentat de șeful Direcției Personal a Marelui Stat Major, colonelul Eduard Ohladiuc, recrutarea personalului se va efectua de către centrele militare teritoriale și structurile de profil din unitățile militare prin două modalități, directă, prevăzută pentru absolvenții instituțiilor de învățămînt militar, și indirectă, în care se vor încadra absolvenții instituțiilor civile de

învățămînt, care au studiat la catedrele militare sau au îndeplinit serviciul militar în termen.

Noul concept prevede și modificarea procedurii de acordare a gradelor militare. Astfel, pentru efectivul de soldați se propun trei grade militare - soldat, soldat clasa 1 și soldat clasa 2, iar pentru efectivul de sergenți se propun șase grade militare - caporal, sergent inferior, sergent, sergent clasa 1, sergent clasa 2 și sergent major.

Documentul, elaborat de Ministerul Apărării, include și majorarea termenului de aflare în gradul militar, așa cum prevede practica internațională a altor armate, bazată pe un sistem eficient de avansare și evoluție în cariera militară.

25 DE OBIECTE EXPLOZIVE NEUTRALIZATE DE GENIȘTII MILITARI

Geniștii Armatei Naționale au neutralizat pe parcursul săptămîinii precedente 25 de obiecte explozive, depistate în mai multe localități din Republica Moldova.

Potrivit locotenent-colonelului Mihail Semionov, șeful Secției Geniu a Armatei Naționale, cele mai multe obiecte explozive au fost depistate

îngă satul Plopi Știubei, raionul Ștefan Vodă, de către lucrătorul silvic al localității. Acesta a alertat forțele de ordine, după ce a găsit câteva obiecte neidentificate în timpul săpăturilor agricole din apropierea pădurii. Soșiți la fața locului, geniștii Batalionului „Codru” au descoperit 11 bombe de aruncător, calibrul 81 mm, și patru cartușe calibrul 7,62 mm. Obiectele explozive de producție germană, care datează din perioada anilor 1940-1944, au fost nimicite la fața locului.

Locotenent-colonelul Semionov a adăugat că, în această perioadă, ge-

niștii militari au mai fost solicitați în localitățile din raioanele Anenii Noi, Hîncești și Căușeni, unde au fost depistate proiectile de artilerie, grenade F-1 și bombe de aruncător.

În urma cercetării terenului, militarii au constatat că muniția neexplozată s-a aflat în sol timp de 65 de ani și prezenta un pericol iminent pentru oameni.

De la începutul acestui an, geniștii militari au efectuat 185 de ieșiri la deminare și au lichidat 1916 obiecte explozive în diferite localități ale republicii.

RECUNOȘȚINȚĂ PESTE 20 DE ANI

Recent, acest ecou a ajuns și la veteranul Grigore Badașcu din satul Telița, Anenii Noi. Peste mai bine de 20 de ani, cea mai înaltă distincție militară Ordinul „Ștefan cel Mare” și-a găsit eroul. Distincția i-a fost înmînată domnului Badașcu în cadrul unei ceremonii solemne la Casa de cultură în fața consătenilor săi.

În timpul războiului, soldatul Grigore Badașcu a fost grav rănit, după ce un proiectil a străpuns mașina blindată în care se afla eroul nostru. În urma acestei tragedii, i-a fost amputate o mîină și un picior. Însă, chiar dacă a devenit invalid de gradul I, nu s-a lăsat bătut. Și-a mobilizat toată puterea de voință și, în scurt timp, prin muncă zilnică și-a consolidat o gospodărie, devenind un exemplu demn de urmat chiar și pentru cei sănătoși. În timp de zece ani după reabilitarea sa fizică, și-a construit o casă, a săpat o fîntînă,

Au trecut deja două decenii de la încheierea războiului de pe Nistru. Au crescut deja generații care n-au reușit să vadă acele tragice evenimente, iar cei ce au fost martorii războiului fratricid au început să șteargă treptat din memoria lor durerea anului 1992. Foștii combatanți duc acum o viață pașnică, cu grijile lor cotidiene. Rănile de pe corpul lor s-au cicatrizat demult. Rănile lor sufletești probabil că nu se vor cicatriza niciodată, iar ecoul războiului îi va urmări pe tot parcursul vieții.

și-a confecționat o căruță, la care și-a cumpărat un cal. Astfel, a devenit un adevărat fermier, avînd porci, vite și peste cinci hectare de pămînt, pe care le prelucra, în mare parte de sinistătător! În proteze, eroul nostru pleca la arat, la semănat, la strîns roada și chiar la cosit... cu o mîină! Primind o pensie de doar 174 de lei, a reușit să-și întrețină familia și chiar să le dea studii superioare celor trei copii ai săi, care au făcut studii universitare cu plată.

De nimic nu-i pare rău: nici de sănătatea pierdută, nici de efortul titanic pe care l-a depus pentru a-și întreține familia. Regretă un singur lucru - că nu i-a putut salva pe camarazii săi pe cîmpul de luptă. „Îmi pare rău că nu i-am scos pe cei opt băieți din blindată, după ce am fost loviți de un aruncător de grenade. Din ei s-a ales doar o grămadă de

carne și oase. Da, îmi pare bine că am primit azi această distincție. Este o onoare pentru mine, dar acest ordin nu-mi va înlocui camarazii decedați. Ceea ce-am văzut cu ochii și am simțit cu inima nu se poate compara cu nimic”, ne-a spus domnul Badașcu cu lacrimi în ochi. „Cu 20 de ani în urmă, am luptat pentru integritatea țării noastre, dar această problemă nu s-a rezolvat nici pînă în prezent. Am rămas doar cu distincții militare...”, a adăugat veteranul.

Oare cîte medalii și ordine își mai căută eroii prin mica noastră republică? Și cît timp va trebui ca fiecare erou să fie menționat și răsplătit simbolic de către statul pe care el cîndva l-a apărut? Acești oameni mari trăiesc alături de noi. În fiecare zi ne întîlnim cu ei, dar nu-i cunoaștem sau, pur și simplu, nu-i observăm. Pe eroii zilelor noastre.

Dmitrii VOSIMERIC

Noutăți din unități

Instruirea continuă

Pe parcursul lunii septembrie, curent, în Brigada 3 Infanterie Motorizată s-au întreprins o serie de activități, eforturile principale fiind îndreptate spre menținerea capacității de luptă. În conformitate cu planul pregătirii de luptă, militarii prin contract ai unității au efectuat trageri de antrenament din pistolul-mitralieră AKM și pistolul TT. Exercițiile au fost desfășurate la poligonul din orașul Cahul. La fel, în perioada 10-28 septembrie, s-au petrecut ședințe la capacitatea de luptă cu grupele de militari în termen, încheiate la finele lunii trecute. Ostașii au fost instruiți pe specialități militare, conform funcțiilor repartizate. Ședințele de pregătire s-au finalizat cu o evaluare. Fiecare militar în parte a fost testat atât la cunoștințele teoretice, cît și la cele practice.

La 10 septembrie a demarat cursul inițial de pregătire a comandanților inferiori. La acest curs au fost pregătiți militarii în termen la funcții de comandanți de grupe, care s-a finalizat cu ședințe de evaluare și cu înmînarea certificatelor de absolvire. Tot militarii în termen sînt cei care au beneficiat de o ședință instructiv-metodică privind modul de organizare și executare a serviciului de gardă. În data de 13 a lui răpiciune, ostașilor li s-au adus la cunoștință principiile generale ale Regulamentului serviciului în garnizoană și de gardă al Forțelor Armate ale Republicii Moldova. Accent s-a pus pe destinația, ordinea și executarea acestui tip de serviciu, precum și pe drepturile și obligațiile persoanelor care îndeplinesc astfel de misiuni.

La 18 septembrie, militarii Brigăzii „Dacia” au disputat Cupa Campionatului Armatei Naționale la mini-fotbal. În meciul final, echipa reprezentativă a unității militare din Cahul s-a clasat pe locul secund. În cadrul ceremoniei de premiere, finaliștilor competiției le-au fost înmînate medalii și diplome.

Toamna debutează cu noi realizări

Baza de aviație „Decebal” înregistrează o etapă bogată în realizări profesionale. Pe parcursul perioadei de pregătire pentru anul de instrucție 2012, unitatea a instruit comandanți de echipaje pentru aeronava AN-2 și piloți-instructori pentru aeronavele AN-2 și YAK-18. Pentru pregătirea profesională a personalului navigant, ingineresc-technic și de asigurare au fost efectuate un număr semnificativ de zboruri.

La 20 septembrie, Baza de aviație a fost vizitată de către oficialul american-maiorul Christopher D. Rogers, noul șef al biroului cooperare bilaterală BAO, pe lîngă ambasada SUA. În cadrul vizitei de familiarizare, oficialul s-a arătat interesat de condițiile de serviciu și asigurarea militarilor pentru a-și putea îndeplini obligațiunile funcționale. De asemenea, au fost trecute în revistă principalele realizări din activitatea unității. În acest sens, au fost prezentate rolul și misiunile, etapele transformării și programele de modernizare ale bazei de aviație. Agenda americanului a cuprins mai multe vizite de acest fel și în celelalte unități ale Armatei Naționale.

De la începutul anului pînă în prezent, au fost efectuate în jur de 400 de ridicări de la sol cu durata de peste 100 ore. În tot acest răstimp, numărul salturilor efectuate de către militarii Batalionului cu Destinație Specială se cifrează la aproximativ 200. Desantările s-au produs din aeronava AN-2, aflată la distanța de 1200-2000 de m deasupra pămîntului. De fiecare dată salturile s-au încheiat ca la carte, fără traume ale efectivului.

Baza de aviație în totalitate este creată din militari prin contract, astfel îndeplinind unul din conceptele de reformare a Armatei Naționale și anume privind trecerea la serviciul integral prin contract.

Locotenent Natalia ANDRONACHI

Pentru Onoare!
Pentru Patrie!
Pentru Tricolor!

Oastea Moldovei

Centrul mass-media militară

Șef Centrul mass-media militară - redactor-șef
locotenent-colonel Ion VULPE
tel. 252-252

Locțiitor-șef Centrul mass-media militară

maior Sergiu LECA
tel. 252-047

Echipa redacțională:

locotenent major Inga RADVAN
locotenent Natalia ANDRONACHI
plutonier adjutant Vitalie IOVU
Ecaterina RUSSU
Larisa ȚIBULEAC
plutonier Dmitrii VOSIMERIC
oasteamoldovei@army.md
tel. 252-045, 252-047

Sectia TV/Radio:

locotenent major Denis ROTARU
locotenent Pavel MAFTEI
locotenent Mihaela MÎRZA
Mihai DASTIC

ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 252-019

Sectia internet:

maior Viorel GLAVA
Diana MOISA
tel. 252-021

Centrul mass-media militară
or. Chișinău, șoseaua Hîncești, 84
Materialele publicate
de „OASTEĂ MOLDOVEI”
reflectă opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimiterea la sursă.

Tipărit la „Prag-3”, Tiraj 2000. Comanda 2331

UN PAS IMPORTANT SPRE EFICIENTIZARE ȘI MODERNIZARE

Interviu solicitat colonelului Vitalie CIOBANU, șeful Centrului de Cultură și Istorie Militară

- Care este scopul constituirii unei instituții noi, Centrul de Cultură și Istorie Militară?

S-a insistat pe crearea unui centru de știință și cultură, prin intensificarea unei cercetări fundamentale în domeniul istoriei militare și respectiv în cel de tradiție și cultură națională, prin diversificarea activităților cognitive și culturale. Instituția noastră este menită să asigure un dialog viu dintre cercetător și nemijlocit actorii implicați în perceperea și consumarea acestui produs.

Instituția subordonată organic Ministerului Apărării, mai are drept misiune, alături de cercetarea fundamentală în domeniile istoriei militare și culturii, furnizarea expertizei de specialitate către factorii și organisme de decizie politico-militară. Perfecționarea pregătirii personalului armatei prin valorificarea rezultatelor cercetării în domeniile de interes și aplicarea lor în învățământul militar.

- Vă rugăm să ne dați mai multe detalii despre principalele structuri și direcții de activitate ale instituției ce o conducute.

Instituția însumează 5 secții mari și nemijlocit subdiviziunile acestora care sunt divizate pe probleme de cercetare și activitate specifică fiecăreia în parte, dintre care: muzeul militar, activitatea de bază a căruia constă în achiziționarea, conservarea, expunerea obiectelor și nemijlocit popularizarea istoriei militare prin intermediul exponatelor. Secția știință, care efectuează cercetări fundamentale în domeniul reespectiv, este o direcție nouă de cercetare în știința națională. Respectiv în acest compartiment se găsește și serviciul Cultul Eroilor, care este o noutate, pentru prima dată fiind instituită la noi în acest spațiu istoric și care are menirea de a stabili relații și a implementa acorduri în domeniul de eternizare a eroilor și îngrijirea mormintelor, construirea acestor obiective, schimbul de idei cu instituții similare din țară și străinătate. Avem deja implementate mai multe proiecte ce țin de eternizarea eroilor și îngrijirea mormintelor, acorduri care au fost semnate cu Republica Ungaria, Germania, și la etapa actuală cu România. S-a muncit mai mult cu Ungaria și ne bucurăm de mai multe realizări în comun, eshuări, schimb de informație, expoziții.

În cadrul centrului se regăsește secția cultural-artistică, secția programe și proiecte culturale care urmează să dezvolte acest centru la un nivel de instituție de propagare și implementare a unor proiecte concrete ce țin de cultura națională și îndeosebi de cea militară. Sub jurisdicția noastră mai este memorialul Capul de pod Șerpeni.

Valorificarea rezultatelor activității are loc prin intermediul Revistei de Istorie Militară „Cohorta” și a unor serii de monografii, culegeri de studii, cărți de autor, materiale promoționale, volume conținând lucrările conferințelor și simpoziunelor organizate.

- Care sînt avantajele de care beneficiază militarii Armatei Naționale avînd un asemenea centru?

S-a trecut la o etapă calitativ nouă, se organizează diferite activități de popularizare a istoriei și instituției militare nemijlocit. Prin aceste activități este antrenat și efectivul armatei. Instituția devine un centru de agrement destinat militarilor și nu în ultimul rînd promovează instituția militară care merită să fie promovată. Militarii, vrem noi, nu vrem, comparativ cu societatea civilă sînt mai organizați, mai disciplinați și uneori chiar prevalăm dacă e să vorbim la nivelul cunoștințe, începînd de la lucrul de cancelarie și pînă la valori în domeniul de cercetare științifică, de cunoaștere în general a lucrului sau a profesiei, depășim prin strictete și disciplină. Prin editarea de monografii, cataloage care au menirea de a păstra acea informație despre patrimoniu, despre istoria națională, contribuim la dezvoltarea multilaterală a militarilor, la integrarea lor în societate. Concomitent aceste izvoare sînt benefice la pregătirea atît a specialiștilor din cadrul Academiei Militare cît și la diferite cursuri de antrenamente militare care se organizează în cadrul armatei și de ce nu, pentru societatea civilă, pentru editarea ulterioară a unor manuale.

Totodată, se pune accent pe reevaluarea infrastructurii și spațiilor, pe optimizarea și crearea unei infrastructuri.

- Care sînt dificultățile cu care vă înfrunțiți în procesul de gestionare a acestei instituții?

Salariul mic al personalului nu ne permite de a angaja specialiști bine pregătiți, dar noi avem o mare necesitate de asemenea cadre. Există și problema financiară, dar dacă vrem să realizăm ceva, nu ne oprim la jumătate de cale. Avem posibilitatea să optăm pentru multe proiecte oferite de diferite fundații. Trebuie de muncit pentru a scrie și realiza aceste proiecte. Toți vor bani, banii sînt alături, dar nimeni nu vrea să-i caute. Instituția ar urma să aibă autonomie nu doar la realizarea unor proiecte, dar să poată determina și soarta achizițiilor.

- Cu toate aceste multe obligațiuni, dvs totuși reușiți să fiți implicat și în companii sociale și alte activități cu caracter social, ca cele de ziua copilului, spre exemplu, organizarea sărbătorilor de iarnă, concerte, expoziții și alte festivități. Cum reușiți?

Acestea sînt sărbători naționale și internaționale pe care noi sîntem datori să le organizăm. Pe lîngă acestea, zi de zi organizăm activități, manifestări, care merită și ar trebui permanente să le avem, ce țin de instruirea copiilor sau de susținerea moral-psihologică a acestora. Aceste activități duc la dezvoltarea cognitivă, la socializarea acestora. Mai mult ca atît prin prisma

acestor campanii creăm aptitudini și deprinderi ce țin de artele frumosului, alte valori care există și nu sînt promovate la noi în societate. Dispunem de un edificiu mare, în centrul Chișinăului și ar fi păcat să nu-l exploatăm la justa valoare și să nu realizăm anumite programe care nu necesită mari cheltuieli și eforturi, este ceva elementar. Sînt colective care doresc să se promoveze și sînt oameni care vor să vizualizeze, să aibă un spațiu și un timp.

- Dvs participați la careva proiecte de săpături arheologice de la noi din Moldova, descoperiri poate de domeniul militar?

Eu nu sînt specialist în domeniul arheologic, dar mi-a fost dat să cunosc istoria națională militară și toate pîrghiile acestui domeniu. Viața m-a pregătit din punct de vedere metodic și profesional. Arheologic cunosc lucrul practic. Fiind șef de șantier, am fost parte la mai multe expediții arheologice împreună cu Academia de Știință din Moldova, cu unele instituții de învățămînt din țară. În anul 2001 am participat la expediția arheologică din localitatea Mereșeuca, este vorba despre o cetate din sec.XII. În 2005 am săpat șantierul arheologic de la Costești, care este un monument unicat în acest spațiu și în general în Sud-Estul Europei. După așa areal mare și după numărul de vestigii găsite acolo este ceva ieșit din comun, practic e un oraș al Hoardei de Aur care s-a păstrat aici. Timp de o

săpătură arheologică am găsit peste o mie de monede deja și aceasta fără să menționăm apeductul central al acestei localități, alte obiective. Dar la noi se întîmplă ceea ce se întîmplă și acest unicat nu s-a conservat. Recent ne povesteam colegii după o vizită în China că au văzut un șantier arheologic care are pe zi 700 mii de vizitatori, dar la noi nu se pune accent pe păstrarea a asemeni vestigii, edificii și din această cauză noi pierdem mult, și valoric și financiar. Timp de o săpătură am descoperit aproximativ 8 obiective arheologice care se puteau conserva, ulterior acestea puteau să aducă multe beneficii, inclusiv pentru turism, care ar fi o pîrghie importantă în economia țării.

- Cui se datorează succesul revistei de istorie militară „Cohorta”?

Revista „Cohorta” este o inițiativă a mea personală. Se editează de treisprezece ani cu mici întreruperi, dar pînă la etapa actuală este unica revistă de istorie militară din Republica Moldova. Se colaborează cu diferite structuri și instituții atît din țară, cît și de peste hotare. Acum sîntem la o etapă nouă, deoarece avem oameni de știință atît din Ucraina, România, Ungaria, cît și din alte state care publică articole. Anul acesta în revistă vor fi publicate comunicările conferinței științifice „20 de ani de la acțiunile militare de la Nistru” care a fost organizată în comun cu Academia de Științe.

- Cunoaștem că dumneavoastră sînteți autorul filmului documentar Muzeul Armatei Naționale, ce v-a impulsionat să faceți această producție?

Această producție a fost realizată ca urmare a necesității de a promova imaginea instituției. Mulți auzise de muzeul militar, dar nu cunoșteau ce anume conține acest muzeu și de aceea am realizat această carte de vizită. Spre exemplu copii care vin la noi rămîn cei mai impresionați.

- Scrieți diferite materiale, articole istorice, scrieți și în ziarul „Oastea Moldovei”. Domnule colonel, de unde vine dragostea față de istorie?

Din pasiunea de a cunoaște, de a te implica și redescoperi rădăcinile și adevărul istoric. Din școală mergeam la olimpiezi. După revenirea din armata sovietică și acele evenimente de eliberare națională ce se petreceau la noi în țară cred că mi-au provocat curiozitatea de a ști istoria neamului. Despre publicații menționez că muncim pentru societate, pentru ca oamenii să cunoască istoria națională. Multe din paginile istorice existente pînă acum nu sînt cunoscute de către populația noastră și e păcat, căci necunoașterea ne crează de multe ori probleme atît în sfera politică, cît și în societate. Colaborarea noastră cu Centrul mass-media militară se face cu scopul de a promova aceste valori și tradiții istorice. Aceasta este menirea noastră, nu trebuie să muncim pentru nume, dar pentru a eterniza aceste valori.

- Vorbiți-ne despre principalele obiective ale centrului, ce planuri aveți de pus în aplicare?

Lucrăm asupra creării infrastructurii acestei instituții. Este în perspectivă crearea unui centru de conferință, unei biblioteci, crearea unei infrastructuri care ne va permite dezvoltarea turismului. Toți colaboratorii instituției sînt direcționați să muncească asupra inițierii, scrierii și realizării de proiecte. Pentru a realiza un centru adevărat, ce ține de edificii și teritoriul adiacent, cît și instituții auxiliare pe care le avem trebuie să avem o susținere financiară. Sperăm să amenajăm teritoriul adiacent pentru a crea o zonă de agrement specializată pentru societate.

- Ce vă doriți pentru viitor atît dumneavoastră, cît și Centrului de Cultură și Istorie Militară?

Sănătate și toate cîte le avem planificate să le realizăm, ca Centrul de Cultură și Istorie Militară să fie cu adevărat o instituție cu valori de care să se bucure pe deplin nu doar efectivul Armatei Naționale, ci întreaga societate.

- Vă mulțumesc.

Interviu realizat de locotenent Mihaela MÎRZA

“... Instituția noastră este menită să asigure un dialog viu dintre cercetător și nemijlocit actorii implicați în perceperea și consumarea acestui produs...”

De la OM la OM

SOLDAT PE SUBMARINA "BUKAHA"

Valeriu Panaid și-a petrecut copilăria și adolescența la Iordanovca, Basarabeasca. Primii bani i-a câștigat la 17 ani, lucrând la Uzina de tractoare din Chișinău, după absolvirea Școlii de meserii nr. 33 din capitală. Erau vreo 70 de ruble. Din ei și-a cumpărat ghetete „Romica”, care erau în vogă pe atunci, aduși de „horțomani” din România. Înainte de primul salariu, făcea bani la ieșirile cu brigada școlărească, la prășit sau la cules poamă. Se străduia săculeagă cât mai mult, ca să ia 5 ruble. Era o avere pentru un elev. A avut parte de multă dragoste în familie. Era al treilea copil și toate alintăturile îi reveneau lui. A crescut cu dragostea pentru valo-

Povestea lui Valeriu Panaid a început mult înainte de îndeplinirea serviciului militar în termen în armata sovietică pe submarina „Komsomoleț”, pe care o alintau „Bukaha”. Dar anii 1988-1991 sînt puși la loc de vază în sertărașul memoriei lui. Și de fiecare dată cînd aude pe cineva vorbind despre armată, vulcanic amintirile despre acele vremuri frumoase, zice el, ies la suprafață și vor să fie povestite. „Am fost soldat pe submarină”.

rile umane - corectitudinea și respectul pentru oameni. A avut și păcate, de! dar cine nu le are, mai ales în anii tinereții. Pînă în anul 1988 și-a căutat de viața sa. Avea un loc de muncă, o iubită și libertatea de a face orice. Libertate care i-a fost „sechestrată” în toamna aceluiași an, noiembrie, ziua a 11-a, atunci cînd a fost îmbarcat din Chișinău și trimis... „sub apă”, pentru îndeplinirea serviciului militar în termen în corpul de marină sovietică. Nu a făcut nici o manevră să scape de armată. Era rușine pe atunci. Jumătate de an s-a instruit în Sevastopol. Depistarea unui mic defect la tălpi „i-a aruncat ancoră” în Marea Baltică. „Îmi amintesc și acum de maiorul-medic care mi-a întins foaia de repartitie cu ștampilă și mi-a strigat: „La submarină! Ca să alergi mai puțin! Nu știam dacă să mă bucur. Am fost repartizat în Riga, pe nava „Komsomoleț”, la funcția mașinist la santină. Ceea ce însemna că

eram responsabil de scufundarea și ridicarea navei la suprafață. Era o muncă nu prea ușoară”, îmi zice Valeriu Panaid. Dar „Bukaha”, sau „Buki”, așa cum o numeau, a reușit ușor să-i cucerească inima protagonistului nostru. I-a fost și casă, și masă, și „iubită” pentru mai bine de 3 ani, atît cît prevedea legea pentru serviciul militar la marină. „Eram fericiți în apă”, îmi zice dînsul. „Bukaha” era ca o conservă care producea un sunet groaznic atunci cînd se ciocnea de ceva la fundul mării. Era periculos, dar și interesant. „Două ore făceam de serviciu pe navă. Două ore dormeam. Și altele două ne pregăteam pentru următorul serviciu”. Ritmul cu care erau deprinși marinarii le-a dat mari dureri de cap pe uscat, în special la pregătirea fizică. „Vroiam iar sub apă, acolo unde trăiam în lumea noastră, cu timpul nostru, cu sunetele noastre”. Preferau apa și pentru că se înfrățiseră între ei.

„Komsomoleț” era o submarină modernizată după modelele create în cel de-al Doilea Război Mondial, care măsura în lungime circa 75m și traversa Marea Baltică pînă la apele neutrale dintre Letonia și Polonia. „Păzeam hotarul acvatic al Letoniei timp de 2-3 săptămîni, apoi ieșeam la mal”, zice Valeriu Panaid. Carapacea aceea care îi păzea de nedefinirile acvatice i-a stat mult timp în inimă. „Aveai senzația că timpul se măsoară în mile, că viața se pornește la fiecare ridicare la suprafață și se mai pornește o dată, dar diferit, la fiecare scufundare. Sub apă se trăiește altfel”. Doar marinarii înțeleg ce înseamnă viața în afara hotarului uscat. Au existat și zile foarte frumoase în viața protagonistului nostru. Una dintre ele a fost la prima ieșire în larg. Marinarii au multe tradiții pe care dacă vrei să intri în rîndul lor, trebuie să le respecti cu strictete. Așa a făcut și soldatul Panaid, proaspăt absolvent al școlii din Sevastopol. „Ca să fii unul dintre ei, trebuia să consumi un plafon de apă de mare primit din mîna comandantului. În trei ani de serviciu militar, am băut trei astfel de plafone”, zice dînsul strecurînd un zîmbet ușor. Mai au marinarii o tradiție care se aplică la împlinirea unui an și jumătate – doi ani de serviciu”. La împlinirea termenului, unde ești prins, acolo ești aruncat în apă. Nefericirea mea a fost legată de

sezon. Era un început de primăvară, mai plutea gheață pe apă”.

Delfini a văzut în Marea Baltică, dar nu mai mulți decît în Sevastopol. Măsurile de siguranță pe submarină erau respectate înmii mai bine decît pe uscat. Nu avea voie să fumeze decît cînd se ridicau la suprafață. Alimentația includea strict lactate, ouă, biscuiți și cîte o sută de grame de vin armenesc. Foarte rar se întîmpla să se îmbolnăvească sub apă. O făceau mai des pe uscat, deși, zice protagonistul nostru, viața pe un submarin își spune cuvîntul asupra sănătății peste ani.

Marinarul, se zice, nu uită marea, tot așa cum marea nu-l uită pe el. Soldatul submarinei „Bukaha” nu a mai văzut marea de multă vreme, nici nu a mai rostit tradiționalul toast al marinarilor „Za teh kto v more! și „Za teh kto nas jdut na suše”. Dar își amintește cu nostalgie de năzbîtiile pe care le făceau, de bătaia pe care au primit-o de la aviatori, pentru că au încercat să agațe o fată de-a lor. Ani pe care nu îi mai întorc, dar pe care îi păstrezi cu sfințenie în minte.

Valeriu Panaid a refuzat atunci oferta de a rămîne în serviciul militar. Undeva regretă și nu-i dă pace întrebarea: Oare cum ar fi fost dacă ?!

Locotenent major Inga RADVAN

„FOTBALUL - MIRACOLUL COPILĂRIEI MELE”

Este cel mai frumos cadou pe care mi l-a dat viața. Cu atît mai mult, pot să dezvolt această pasiune în armată.

Etoamnă în calendar. Nu este o noutate că acest anotimp bogat prevestește belșugul marilor speranțe și al realizărilor în unitățile militare. În contextul celor spuse, septembrie este luna cînd se desfășoară campionatul Armatei Naționale la mini-fotbal. Dar nu acesta este subiectul pe care-l voi aborda în rîndurile ce urmează.

Sfios din fire, vorbește atît de modest și atît de puțin despre sine. Îndeplinește serviciul militar prin contract în Brigada „Șefan cel Mare” din Chișinău și tot el este mijloc al echipei reprezentative la mini-fotbal a aceleiași unități. Mărturisește că fotbalul este marea lui pasiune. Reușește de fiecare dată să se impună prin vigilența lui pe terenul de joc. Pe parcursul meciurilor disputate, s-a remarcat prin pasele decisive și prin golurile marcate în poarta adversarilor.

Promoția de absolvenți 2011, student al căreia este și locotenent Alexandru Petricenco, a demonstrat că în instituția militară se face carte. Carte bună. Iar acest lucru este confirmat de competențele de care dă dovadă în prezent. A fost și este un militar competitiv, oriunde s-ar afla, contribuind la bunul nume al Armatei Naționale.

Cum am menționat mai sus, Alexandru este îndrăgostit de cel mai practicat sport din lume – fotbalul. Încă de pe băncile școlii își dorea să devină un mare fotbalist precum Zinedine Zidane sau portughezul Ronaldo. Timp de opt ani de zile a avut șansa să se antreneze la Clubul Sportiv de Copii și Tineret „Buiucani” din Chișinău. Club desemnat anul curent de Comitetul Executiv al UEFA drept „Best Club” în fotbalul de mase din Europa, fiind urmat de Irlanda și Ucraina. Prima lui ieșire peste hotarele țării a avut loc la o vîrstă foarte fragedă. La doar 11 ani a avut ocazia să participe la un campionat de fotbal în Italia. Din 16 echipe participante, el împreună cu colegii lui au reușit să ocupe locul patru în clasament. Imediat după aceasta au urmat alte

turnee în Suedia, Danemarca, Spania ș.a. „Acesta este miracolul copilăriei mele, este cel mai frumos cadou pe care mi l-a dat viața. Cu atît mai mult, pot să dezvolt această pasiune în armată.”, a declarat locotenent Petricenco. Pentru toate este recunoscător părinților, pentru că ei sînt cei care au dus greul pe umeri, pentru că cheltuielile pentru acele competiții erau asigurate de buzunarile lor. Dar pînă la urmă ce nu face un părinte pentru copilul său.

Era în ultimul an la Academia Militară, cînd pentru prima dată s-a desfășurat campionatul la mini-fotbal. Atunci echipa academei a luat trofeul, adjudecînd victoria în fața tuturor celorlalte unități militare participante. Un an mai tîrziu a reușit din nou să înscrie o victorie, doar că deja într-o formulă nouă. De data aceasta a reprezentat echipa Brigăzii „Ștefan cel Mare”. El fiind unicul din foștii lui coechipieri care a reușit pînă la activ să înscrie doi ani consecutiv un asemenea succes.

Dacă n-ar fi fost nefericitul accident din martie 2007, din timpul unui meci amical, atunci cînd Alexandru a suferit o fractură de picior, poate cariera lui de fotbalist nu s-ar fi terminat nici pînă în ziua de azi. „Ceea ce se face se face spre bine. Poate că

a fost semn de la Dumnezeu. Dacă nu ar fi fost carea ruptură de ligament, nu aș fi fost astăzi ofițer în Armata Națională. Așa că nu îmi pare rău nici pentru o clipă. Acum nu îmi închipui viața în afara armatei. Nu îmi imaginez să mă trezesc la orele zece”, a specificat protagonistul nostru.

Rămăseseră minute numărate pînă la absolvirea școlii de cultură generală. Practic, în ultimele clipe s-a decis să depună dosarul la Academia Militară „Alexandru cel Bun”. A fost acceptat grație pregătirii fizice și cunoștințelor teoretice pe care le-a acumulat pe parcursul celor unsprezece ani de liceu. Acolo s-a ciocnit cu realitatea că serviciul în armată nu e unul de birou, sînd pe scaun și petrecînd ore întregi în fața calculatorului. Nu s-a plîns niciodată de instrucții sau de antrenamente. Dimpotrivă. A reprezentat prima lui mare provocare adevărată.

Mi-a destăinut, așa printre altele, că a admirat dintotdeauna prestația rangerilor. Văzuse doar prin filme soldați care purtau pe uniformă inscripția „Rangers”. Era intrigat de aspectul că aceștia din urmă erau puși în tot felul de situații dificile. Privăți de somn, sau de mîncare. Oameni antrenați în cele mai crunte condiții.

Este infanterist de meserie. După absolvirea academei s-a specializat în arma geniu, iar în prezent deține funcția de comandant de pluton pionieri în Brigada II Infanterie Moto. A fost primit cu căldură la noua funcție, s-a încadrat destul de repede în colectivul de ofițeri. „Precum un mecanism are nevoie de piese de schimb, așa și armata are nevoie de oameni noi”, a opinat ofițerul. În unitate apreciază atmosfera de lucru, colegialitatea și nu mai puțin relațiile construite între comandanți de diferite nivele, comandanți și soldați.

Funcția pe care o are îi oferă posibilitatea să lucreze cu noi și noi generații de tineri. În acest context, atestă o mare diferență dintre cei de ieri și cei de azi. Aceștia care vin din urmă, spune el, nu vor să se obosească prea mult dînd din coate pentru a obține ceva în viață. Dar ei pot fi modelați cu consimțămîntul lor. O cale sigură și eficientă este serviciul militar în termen.

Scopul lui este să fie un exemplu pentru alții. Să trăiască corect și frumos, ca ceilalți, privindu-l dintr-o parte, să spună: „Fă ca dînsul sau fă-o mai bine!”.

De ceva timp încoace împarte bucuriile și nefericirile doar cu sora mai mică și cu tatăl său. Din toate prin ce i-a fost dat să treacă, regretă un singur lucru, că cea care i-a dat viață nu a ajuns să-l vadă absolvind Academia Militară și că s-a realizat pe plan profesional. Este sigur că acolo undeva sus ea îl veghează și se mîndrește cu băiatul ei. Locotenent Petricenco e de părerea că necazurile ne urmăresc acasă și la serviciu în egală măsură, dar nu trebuie de lăsat mîinile în jos.

Dacă ar fi să aibă mulți bani, și-ar cumpăra o casă la litoral. Astfel ca, în diminețile senine să iasă la balcon, să admire nisipul auriu, pescărușii și o barcă care înaintează în largul oceanului.

Deși este un tînăr ofițer, cu o experiență nu mare de lucru, poate deja să tragă unele concluzii. Are un serviciu, iar tot ce știe, principiile vieții de ofițer, practica acumulată, toate stau la dispoziția viitorilor ofițeri și subofițeri.

Locotenent
Natalia ANDRONACHI

Militarul la datorie

FEMEIA CARE ȘTIE SĂ PRINDĂ VITEZA VÎNTULUI

Senzațiile sînt foarte plăcute. Sînt și retrairi, dar și emoții pozitive, altele decît pe pămînt”, se destăinuia plutonier major Olesea Ghelbet în fața camerelor de luat vederi, imediat după ce aterizase după un zbor sub cupola parașutei.

E mică de statură, dar nu și de cătătură. E veselă și se ține de cuvînt. E fiică și e mamă, e soră și soție, e prietenă și colegă, dar mai este și un militar care nu se vede de după raniță, însă împușcă și se mișcă mai repede decît mulți flăcăi ce se pretind a fi bărbați adevărați.

Despre colegii ei s-au spus multe cuvinte frumoase, s-au scris articole și multe reportaje s-au realizat. La azul unității în care își face serviciul, toți se gîndesc la acțiune și mult efort fizic. Așa și este ea, femeia militar, Olesea Ghelbet.

În această frumoasă lună de toamnă, cînd frunzele se pictează în vesele culori, Olesea Ghelbet împlinește o frumoasă vîrstă în familia Armatei Naționale. 18 ani, o aniversare la care se poate menționa cu fermitate că e „majoră și vaccinată” în lumea mozaicată ce se dedică celei mai nobile misiuni, de apărător al Patriei.

Milităria a început să o depene în Departamentul administrativ-militar, unde se bucura de obligațiile de serviciu, de colege și de ceea ce alesese la acel moment.

În Batalionul cu Destinație Specială a venit după concediul pentru îngrijirea copilului, astfel și-a schimbat fostul colectiv de 12 fete pe un colectiv preponderent masculin. Dar nu regretă, căci „cu fetele și azi ne vedem, însă aici am simțit și simt ce e armata”, cu mulțumire zice doamna plutonier major. Intrarea oficială în familia Batalionului „Fulger”, adică primul salt, a avut loc ceva mai

departamentul administrativ, dar aici în unitate momente memorabile sînt zi de zi. Această unitate militară este unică, cu un program de pregătire foarte serios, cu multe ședințe și antrenamente, și multe persoane nu pot rezista, dar eu mă bucur, pentru că fac parte din această structură militară”.

În 2010 a participat la Cupa Ministrului și s-a învrednicit de locul I între femei, demonstrînd că experiența și efortul pus zi de zi își lasă amprenta.

Să mînuiască arma poate, dar „e mai plăcut cînd sari cu parașuta și emoțiile sînt mai mari, dar mai plăcute decît atunci cînd împușci” își exprimă convingerea femeia militar care a tras la țintă atît din pistolul TT, ceva ordinar pentru militarii din Batalionul cu Destinație Specială, cît și a avut ocazia să țintească din mitraliera de calibru mare, și din aruncătorul de grenade. Doamna plutonier major nu prea agreează arma, căci aceasta presupune violență, e făcută pentru a nimici: „Sînt pentru aceea ca să fie armată, să fie bine pregătită, dar toate conflictele să se rezolve pe cale pașnică, fără vărsare de sînge. A lua viața cuiva nu e greu, e mult mai dificil să rezolvi ceva pe cale diplomatică.”

Deși acasă e înconjurată de 2 bărbați, feciorul și soțul, doar mama poartă epoleți, ceea ce este și bine și nu prea. Printre multele laude pe care le are scumpul fecioraș despre mămica sa, are și regrete, căci cea mai scumpă ființă uneori nu are posibilitate de a se bucura alături de el de momentele frumoase. Cu toate acestea, femeia Olesea Ghelbet se străduie pe cît posibil să le ofere celor dragi tot ce are mai scump, dragostea și grija ei.

Plutonier major Ghelbet este o fire cumpătată care crede că orice vorbă își are sensul și timpul ei. Și precum un adevărat militar accentuează că orice emoții ar avea, trebuie să le țină în frîu. Nu suportă lingușeala și fățărnicia. Crede în omenie și în bunul simț. „Stimez toți militarii indiferent de grad, căci și cei fără epoleți mari sînt deștepți și bine pregătiți.”

Cu atîta pasiune spune că „bărbații care vor să fie militari cu adevărat, trebuie să facă o școală militară, ori, cel puțin, să facă serviciul în termen, căci civilia nu e compatibilă cu milităria”. Potrivit doamnei Olesea, ofițerul trebuie să fie un exemplu pentru soldați, sigur și precis în acțiune.

O unitate de elită se poate defini doar prin prisma efectivului său. De aceea și doamna plutonier major este deosebită, este o reprezentantă a sexului frumos cu un curaj de invidiat și cu o voință de fier.

Saltul în aer liber este de fiecare dată unic, la fel și protagonistă cu ochii de culoarea cerului, femeia militar care știe să prindă viteza vîntului vieții sub unghiul armatei de la orice înălțime, fie și amețitoare, căci „înălțimea este prietena parașutistului”. Doamna Ghelbet știe cînd să frîneze sub cupola parașutei existenței, căci își cunoaște greutatea valorică a sinelui. Iar aterizarea va fi una de minune întărită de priviri prietenoase, căci parașutistul e femeia militar ce merită aplauze, este plutonier major Olesea Ghelbet.

„China este un partener activ la capitolul asistenței tehnice, dar și la cel al instruirii militare”

Interviu solicitat

locotenent-colonelului Vlad ABABIL, șeful Direcției Politici de Apărare și Planificarea Apărării

- În viziunea dvs, care este importanța relațiilor bilaterale în dezvoltarea Armatei Naționale?

- Armata Națională, de la începutul activității sale a fost și este în conclucrare cu armatele altor state. Domeniile de cooperare sînt foarte vaste și se stabilesc de parteneri în funcție de posibilitățile și interesele acestora. Pentru Armata Națională această cooperare bilaterală este de o importanță deosebită, deoarece oferă o posibilitate de a conlucra cu militari și specialiști de diferite genuri ai altor armate în scopul schimbului de experiență și acumularea de noi cunoștințe și deprinderi.

- Cu armatele căror state ne putem bucura de o colaborare fructuoasă?

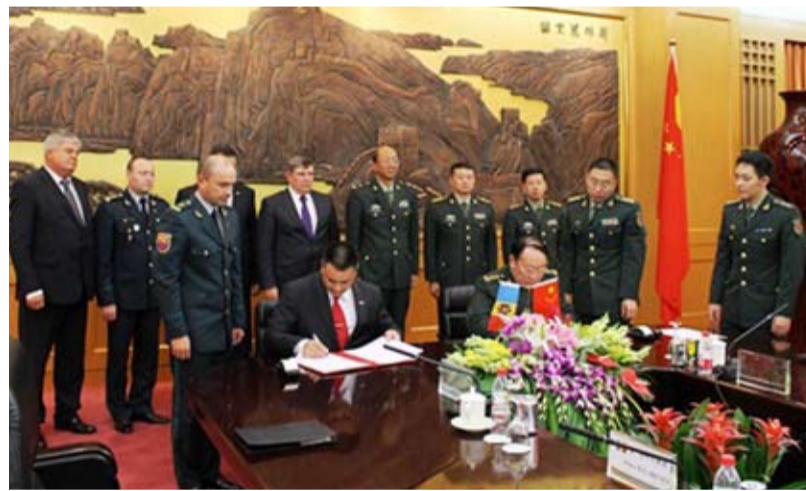
- Pe parcursul a 20 de ani de la formarea Armatei Naționale, au fost stabilite relații de cooperare cu peste 30 de instituții militare ale altor state. După cum am menționat mai sus, această cooperare depinde de posibilitățile și interesul ambilor parteneri. Din acest motiv, lista țărilor cu care conlucrăm este diferită după geografie, apartenența la organizații internaționale, etc. Desigur, cum e și firesc, avem relații de cooperare strînse cu vecinii, România și Ucraina. SUA și Germania sînt partenerii care ne acordă o asistență considerabilă la capitolul instruirii. Marea Britanie este un partener activ la capitolul consultanței. Desigur, asistența tehnică ocupă un loc separat în raporturile bilaterale. Aici nu pot fi trecute cu atenția SUA, China, România.

Au urmat un șir de vizite la nivel de miniștri, ultima avînd loc în perioada 10 - 15 septembrie, curent. În cadrul acestei vizite, domnul Vitalie Marinuța a semnat un acord bilateral referitor la un grant în valoare de peste 15 mln de lei pentru Armata Națională. Astfel, deși istoria acestor relații este relativ scurtă, consistența acestora este apreciabilă.

- Anterior militari ai Armatei Naționale au obținut studii militare în China. Este stabilit un quantum de persoane care urmează a fi instruite în China?

- China este un partener activ nu numai la capitolul asistenței tehnice, ci și la cel al instruirii militare. Mai mult de 10 militari au absolvit cursuri în instituțiile din China. Partea chineză nu stabilește un quantum de burse care se

- Care sînt domeniile prioritare ale colaborării dintre Armata Națională și armata Republicii Populare Chineze? Care sînt beneficiile de pe urma acestei cooperări?

- Cu referință la cooperarea moldo-chineză în domeniul militar, aceasta este una relativ scurtă, din punct de vedere istoric. A demarat după întrevăderea Ministrului Apărării al Republicii Moldova cu Ambasadorul Republicii Populare Chineze în Republica Moldova E.S. domnul Lin Zhenlong, la 31 octombrie 2001, în cadrul căreia a fost expus interesul reciproc în demararea unor relații de cooperare. Deja anul următor în Republica Moldova s-a aflat într-o vizită de lucru o delegație militară a Republicii Populare Chineze condusă de domnul general-locotenent Gian Guoliang, comandantul Regiunii Militare Shenyang.

acordă. Selectarea burselor se face de Armata Națională din cadrul catalogului de cursuri, oferit de partea chineză.

- În presă au apărut o serie de afirmații precum că tehnica de calcul acordată de guvernul chinez ar fi infectată cu viruși. Cum calificați aceste afirmații?

- În cadrul cooperării moldo-chineze Armata Națională a beneficiat de cîteva loturi de asistență tehnică. Aceste loturi erau constituite din tehnică de calcul, echipament militar, tehnică auto și specială. Cît despre faptul infectării cu viruși a tehnicii de calcul primite, nu pot să mă exprim la acest capitol. Cred că experții sînt cei care trebuie să dea răspunsul exact. La rîndul meu, eu doar pot spune că personal dispun de un calculator de serviciu din acest lot și nu am niciun fel de probleme în utilizarea acestuia.

LEGĂTURĂ PERFECTĂ

Transmisioniștii Armatei Naționale se antrenează la „Combined Endeavor 2012”

Specialiștii în domeniul comunicații și sisteme informaționale Sai Armatei Naționale se pregătesc pentru susținerea pe viitor a contingentelor militare multinaționale declarate în operațiuni cu caracter umanitar, de menținere a păcii și înlăturarea consecințelor calamităților naturale.

Acest lucru se realizează prin participarea la exercițiul „Combined Endeavor”, desfășurat timp de două săptămâni în Germania, unde, în anul acesta, transmisioniștii Armatei Naționale s-au antrenat alături de reprezentanți din 42 de țări și din 2 organizații (NATO și MNC-NE). Aplicația vizează testarea compatibilității echipamentului tactic de comunicații și informatică, utilizând standardele NATO și comerciale, precum și formarea unei arhitecturi efective a rețelei de sprijin care să faciliteze comanda și controlul rețelilor de coaliție ale comunicațiilor.

„Combined Endeavor” este un exercițiu anual, sponsorizat de către Comandamentul Statelor Unite în Europa în spiritul Parteneriatului pentru Pace axat pe identificarea compatibilității sistemelor tactice și strategice de comandă, control, comunicații și computere (C4) dintre NATO și țările PfP, precum și integrarea lor.

Anul acesta, testarea compatibilității sistemelor de comunicații și informatică ale țărilor participante a fost efectuată prin lansarea unui scenariu tactic care a simulat producerea unui cutremur. Exercițiul a prevăzut desfășurarea mai multor misiuni. Compania de transmisioniști detașată de R. Moldova a acționat în cadrul misiunii a treia, sub comanda unui batalion serb, subordonat brigăzii poloneze.

„Anul acesta, trei militari moldoveni au activat în grupul de organizare a exercițiului. Aplicația a inclus trei traininguri cu genericul - „Apărarea cibernetică”, unde au participat doi moldoveni; „Managementul spectrului de frecvență”, curs organizat de către NATO - 1 participant din partea Moldovei și „Operarea stațiilor radio Hares”, cu care operează și Armata Națională, unde am detașat 2 participanți. De asemenea, s-au organizat câteva grupuri de lucru care au operat cu

importanță colosală pentru toate statele, deoarece rețeaua elaborată în cadrul lui este utilizată în anul următor într-o misiune de menținere a păcii în Afganistan. Este cel mai mare exercițiu de comunicații care se desfășoară în Europa, „Pacific Endeavor” fiind un geamăn al lui”, adaugă domnul locotenent major.

unui ghid de compatibilitate a echipamentului de comunicații și informatică a țărilor participante, care este consultat înainte de detașarea unui contingent multinațional într-o misiune. Locotenent-colonelul Guzun zice că echipamentul Armatei Naționale este compatibil cu al altor țări 90 la sută. „Am avut unele

cercăm să venim integral cu toate serviciile - video, telefonie, transmiterea datelor. La fel, planificăm să participăm cu două companii - una să activeze în țară și alta în centrul de instruire din Germania. Acest lucru va putea fi realizat doar dacă vom fi înzestrați cu centrul mobil promis în luna noiembrie, curent”, zice

transmiterea datelor, serviciile informaționale și testarea stațiilor radio”, comunică șeful contingentului moldovenesc detașat la aplicații, locotenent-colonel Oleg Guzun. Potrivit aceleiași surse, scenariul diferă de la an la an.

Locotenent major Alexandru Silivestru, pe durata aplicațiilor, a participat la cursul care a vizat securitatea rețelilor de calculatoare, modul de securizare, metodele aplicate de alte țări, dar și proceduri politice de securitate, pe care îl consideră foarte bun. De asemenea, dînsul consideră că informația și experiența pe care le obțin transmisioniștii moldoveni în cadrul acestei aplicații este de o mare valoare. „În fiecare an ne întoarcem de la aplicații cu informație nouă. Anul viitor rămîne să încheiem cunoștințele pe care le-am acumulat și să perfecționăm sistemul nostru de comunicații și informatică, de exemplu, prin implementarea Firewall-ului, Voice IP-ului, pe care le-am testat acolo și funcționează”, afirmă Silivestru. Dînsul este de părere că „Combined Endeavor” este important nu doar pentru țările NATO, dar și pentru țările din programul Parteneriatului pentru Pace. „Exercițiul are o

Locotenent major Feliciu Baidauz a activat în cadrul grupului de lucru care a operat cu un nou program de testare. „Programul este destinat pentru conducerea trupelor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor. Acesta permite comandanților să vadă pe hartă poziția fiecărui militar și să-i poată transmite informații despre acțiuni”, zice sursa.

Aplicațiile se încheie cu elaborarea

incompatibilități cu echipamentele radio ale armatei Finlandei. Cu părere de rău, armata noastră are lacune la asigurarea cu echipament modern de transmisiuni. Dar la capitolul tehnologiilor aplicate sîntem în pas cu armatele moderne”, afirmă dumnealui. Anul acesta, transmisioniștii moldoveni au lucrat doar la organizarea legăturii radio - voce și transmitere de date. „Anul viitor o să în-

locotenent-colonelul Guzun.

În fiecare an, compania de transmisioniști detașată de Armata Națională în cadrul aplicațiilor „Combined Endeavor” se întoarce cu cunoștințe noi în domeniu. De exemplu, modul de integrare a telefoniei IP, a unui centru mobil de comunicații, la sistemele staționare de comunicații pe care le avem în dotare. De asemenea, pentru prima dată s-a organizat o conferință video în rețeaua de coaliție.

Armata Națională a participat pentru prima dată la „Combined Endeavor” în anul 1998, în calitate de observator. Iar din anul 1999, transmisioniștii moldoveni au executat teste de compatibilitate a echipamentului de transmisiuni analogic, cum este autospeciala de tip R-240, care are la bază stațiile radioreleu R419 cu aparatura de compactare P-330 și teste de compatibilitate a echipamentului informațional cum este routerul IBM. Participarea specialiștilor în arma transmisiuni la „Combined Endeavor” conduce la perfecționarea sistemului de comunicații al Armatei Naționale.

PRIMII MASTERI PENTRU ARMATA NAȚIONALĂ

Douăzeci de masteri în „Securitate și apărare” va avea Armata Națională pînă la sfîrșitul lunii decembrie, anul curent

Acest lucru este posibil după ce legea cu privire la organizarea studiilor superioare de masterat, ciclul II, a devenit aplicabilă și în Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. Programul de studii a fost lansat în luna septembrie 2011 și include 14 discipline fundamentale la specialitatea „Securitate și apărare”. Potrivit locotenent-colonelului Iurii Gîrneț, locțiitorul comandantului academiei pentru învățămînt și proiecte, cadrele didactice care predau în program sînt pregătite în țară și peste hotarele ei. Programul beneficiază și de sprijinul unor specialiști occidentali care au recomandat includerea în curricula de studii a unor discipline importante precum: geopolitica, geostrategia, fundamentele științei militare, arta militară etc. Aceeași sursă informează că absolvenții programului de studii post-universitare vor primi diploma de master în militarie la specialitatea „Securitate și apărare” după susținerea exa-

nelor și a tezelor de master în cea de-a doua decadă a lunii decembrie, anul curent. „Fiecare student lucrează sîrguincios la redactarea tezelor de master la una din temele propuse la catedre și aprobate de senatul academiei. Studenții sînt consiliați de dascălii lor, dar în cea mai mare parte lucrează de sinistătător”, zice locotenent-colonelul Gîrneț.

Locotenent-colonelul Gheorghe Țurcanu, șeful secției Management Educațional, Academia Militară, este unul dintre primii militari care a optat pentru studiile de masterat. Diploma de master îi va deschide noi porți în cariera militară. „Dar mai ales, prin abordarea unor capitole întregi de securitate militară în tezele pe care le redactăm vom dezvolta știința militară”, conchide locotenent-colonelul Țurcanu. Dificultatea majoră de care se izbesc aspiranții la masterat este lipsa informației la specialitatea care o studiază. „Tema la care lucrez este „Reforma militară în Republica Moldova”. Pentru

a realiza un studiu vast, îmi trebuie acces la arhiva Armatei Naționale și a altor structuri de forță. Pentru că accesul e limitat, sînt nevoit să apelez la alte surse, așa cum sînt tezele de doctor ale foștilor miniștri ai Apărării - Valeriu Pleșca și Victor Gaiciuc. La fel, la manualele scrise de Pavel Creangă, Nicolae Petrică și specialiști din cadrul Academiei de Științe care au tangență cu știința militară”. Cu aceeași problemă se confruntă maiorul Ion Godoroja, un alt aspirant la diploma de masterat. Tema cercetată de către dumnealui îl poartă prin bibliotecile academiei, „dar informația pe care o găsesc nu reflectă tema „Implementarea dreptului umanitar în Forțele Armate ale Republicii Moldova””, afirmă dumnealui.

La începutul lunii decembrie, studenții vor susține în prealabil tezele de master. Pentru prima încercare, ei se declară pregătiți.

În prezent, Academia Militară a Forțelor Armate este acreditată pentru desfășurarea studiilor de masterat doar la specialitatea „Securitate și apărare”, domeniul de formare militară. Programul este deschis tuturor militarilor posesori ai unor diplome de licență sau diplome echivalente studiilor de licență, cu grad militar maior (minim 2 ani în acest grad) și locotenent-colonel, avînd calificativul de cel puțin „bun” la ultima evaluare anuală. Potrivit locotenent-colonelului Ion Serjant, Direcția Management Resurse Umane, pentru studiile de masterat pot opta și funcționarii publici cu vîrsta cuprinsă între 30 - 41 de ani care au activat în cadrul structurii militare cel puțin 2 ani. Următoarea campanie de informare și selectare a candidaților pentru desfășurarea studiilor de masterat se va lansa în lunile ianuarie - februarie 2013.

Sport

“Rugby” și-a găsit discipolii în Armata Națională

După o vară fierbinte la propriu, noul an de studii pentru Academia Militară “Alexandru cel Bun” începe cu cele mai bune așteptări. Se anunță a fi un an de succes, cu activitate rodnică din toate punctele de vedere.

La mai puțin de două luni, după ce s-a dat undă verde la studii militare pentru fete, instituția înregistrează o nouă premieră. Urmind exemplul mai multor țări precum: Marea Britanie, România, Georgia, Ucraina și Franța, conducerea Academiei Militare “Alexandru cel Bun” hotărăște să-și creeze propria echipă de rugby.

Decizia a fost luată pe 13 septembrie, curent, în cadrul întrevederii comandantului-rector al instituției, colonelul Mihail Bucliš, cu John Broadfoot, directorul Programului SOS Lord’s Tavernes Kit Aid din Marea Britanie, și Vasile Revenco, președintele Federației de profil din Republica Moldova.

Potrivit colonelului Mihail Bucliš, părțile au discutat aspectele logistice și de antrenament ale echipei nou formate din cadrul academiei, primele seturi de echipament fiind donate de reprezentantul Programului SOS Lord’s Tavernes Kit Aid. „Sperăm că acest gen de sport va fi practicat în toate unitățile militare, astfel încât pe viitor Armata Națională să înregistreze o evoluție de succes la competițiile naționale și internaționale”, a menționat colonelul Bucliš.

La rîndul său, John Broadfoot a salutat inițiativa creării unei echipe de rugby într-o instituție militară moldovenească, exprimîndu-și încrederea că acest gen de sport va deveni la fel de popular în Republica Moldova, precum este în Marea Britanie.

Pentru cei mai puțin inițiați în ale rugby-ului, o definiție a acestui joc ar suna cam așa: “Rugby-ul este un sport de golani practicat de domni, pe cînd fotbalul este un sport de domni practicat de golani” (Pierre de Coubertin). Rugby,

scriș și rugby (de la termenul englez rugby, pronunție simplificată /ragbi/), este un sport cu mingea, originar din Anglia. Numele jocului provine de la orașul englez omonim, locul unde în 1846

s-au formulat pentru prima dată regulile acestui sport.

Mingea cu care se joacă rugby-ul este de formă ovală, motiv pentru care sportul mai este uneori numit “sportul cu balonul oval”. Acest sport foarte frumos are ca scop colaborarea coechipierilor, astfel încît balonul să ajungă în terenul de țintă advers pentru a fi culcat jos și pentru a fi considerat eseu.

Alexandru Revenco, antrenor de rugby al echipei Academiei Militare “Alexandru cel Bun”, spune că acest sport este unul colectiv, de echipă care se joacă cu mingea ovală, cu multe contacte și cu lupta la sol. Presupune con-

centrație maximă, disciplină, atenție și gîndire.

Potrivit lui, la noi în țară se practică și se joacă rugby-7 și rugby-15. În ambele cazuri rezerva este de șapte jucători. Obiectivul jocului este de a cîștiga puncte prin purtarea și culcarea mingii în terenul de țintă advers (eseu). De asemenea, punctele pot fi acumulate prin trimiterea mingii cu piciorul printre buturile adverse. Buturile sînt formate

care participă în cadrul campionatului universitar și național de rugby.

Anterior nu a avut experiență de lucru cu militarii. A hotărît să antreneze o echipă militară de rugby cu scopul de a promova și dezvolta popularitatea acestui gen de sport în Armata Națională și în țară totodată. „Pe viitor avem planuri mari și ambițioase. Ne propunem să creăm o echipă de bază cu jucători de performanță. Consider că Academia Mi-

jucătorilor și mai apoi regulile și regulamentul de joc.

După al șaselea antrenament, mentorul echipei și-a expus părerea referitor la evoluția membrilor echipei. Mărturisește că elevii lui au prins firul jocului, iar de la o zi la alta înregistrează profesionalism.

Ion Dutca, student la anul întâi, confirmă că rugby-ul a ocupat dintotdeauna un loc în lista lui de preferințe. Dar din păcate, nu a avut cum să-l practice. Pe vremea cît a învățat la liceu a jucat doar fotbal, volei și baschet. “Pe zi ce trece mă îndrăgostesc de acest joc”, a adăugat Ion.

Ion Grosu, coechipierul lui Ion Dutca, a participat în trecut la campionatul de volei în cadrul raionului Ștefan Vodă, unde a adjudecat locuri de frunte. Pentru el, rugby-ul este un sport străin. Ceva frînturi a văzut doar în filmele difuzate la televizor. Fiind pe terenul de joc, descoperă că lumea rugby-ului rămîne una specială. Deosebită. În opinia lui, acest gen de sport este unul dinamic și spectaculos, poate undeva mai dur decît boxul, dar elegant.

În Republica Moldova istoria acestui joc începe în 1967, fiind adus din orașul Odesa de fostul jucător al echipei „Burevestnic”, domnul V. Blizniuk, care a organizat echipa de rugby pe lângă Institutul Politehnic din Chișinău. Primul meci oficial de rugby a avut loc în anul 1969 între echipa gazdă „Politehnic” și echipa „Burevestnic” din Odesa.

Studentii Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” vor participa în premieră absolută la turneul internațional de rugby din anul 2013, care se va desfășura în România.

De menționat că la turneul internațional de rugby din primăvara anului 2013 studenții moldoveni vor concura cu reprezentanții militari din România, Marea Britanie, Georgia, Ucraina și Franța.

Locotenent Natalia ANDRONACHI

Sfatul medicului

SISTEMUL DIGESTIV SĂNĂTOS GARANTEAZĂ BUNA DISPOZIȚIE

Pentru a face calitatea vieții mai bună, merită a fi cunoscute unele particularități de funcționare a sistemului digestiv

Este important ca fiecare persoană să cunoască, cel puțin la modul general denumirea organelor corpului uman, a sistemelor de organe și funcțiile lor fiziologice.

Un disconfort destul de frecvent pe parcursul fie și a unei zile din viață vine de la modul în care ne alimentăm, adică regimul de alimentare și calitatea produselor folosite în alimentație. Acest proces fiziologic este unul dintre cele mai importante în funcționarea organismului. Fie și numai pentru a face calitatea vieții mai bună, merită a fi cunoscute unele particularități de funcționare a sistemului digestiv. Cunoșcînd toate acestea, ne putem începe ziua fiind bine dispuși, putem avea succes în ceea ce facem și putem pregăti acest sistem în așa fel, încît să avem și un somn cît mai liniștit pe parcursul nopții.

Însăși denumirea anatomică ne sugerează că este vorba de un sistem digestiv. Acesta este alcătuit din tubul digestiv și tractul alimentar sau tractul gastrointestinal. Totul pare extrem de simplu – un tub digestiv, care are un început și un sfîrșit. Acest tub digestiv, însă, sudează un complex de organe interne, prin vecinătatea anatomică, dar și prin secreția de sucuri gastrice care

participă la fermentarea produselor folosite în alimentație.

Sistemul digestiv, la fiecare etapă de prelucrare a bolului alimentar, se prezintă aidoma unei ape care formează în cădere cascade, de fiecare dată cînd ajunge cu un nivel mai jos. La fiecare dintre aceste niveluri, conținutul tractului este îmbogățit cu diverse adaosuri, sucuri secretate de organele interne, care permit diversificarea/transformarea bolului alimentar pînă la absorbție în sistemul de circulație a sîngelui, iar în cazul unor substanțe – pînă la eliminarea lor din organism.

Grație acestor cascade ale sistemului digestiv este posibilă mișcarea fără dificultate, a bolului alimentar prin labirintul tubului digestiv și, totodată, selectarea acelor particule necesare organismului pentru nutriție și supraviețuire.

Tractul digestiv este asemeni unui rîu de munte, care își începe cursul sus, pe culme, și care, în aval, adună aflu-

enți, pe alocuri îngustîndu-se, în alte locuri dilatăndu-se, cu cascade și cotituri, care facilitează curgerea spre o albie mai largă.

Tubul digestiv începe cu esofagul, un segment foarte important din punct

de vedere anatomic, fiziologic și al patologiilor pe care le poate dezvolta, dar și al dificultăților în caz de necesitatea tratamentului chirurgical.

În continuare, tubul digestiv se prelungeste cu stomacul. Patologia de bază a stomacului este boala ulceroasă cu prezența ulcerului. Tratamentul este, de preferință, cel medicamentos, cel chirurgical aplicîndu-se în cazul complicațiilor bolii ulceroase: perforația, stenoza pilorică, malignizarea și în unele cazuri de penetrație a ulcerului în organele adiacente.

Porțiunea de traiect gastrointestinal ce urmează este duodenul, unde se revarsă sucurile gastric, pancreatic și bila, avînd în componența sa trei sfîinctere ce influențează propulsarea bolului alimentar.

Următoarele cascade ale tubului digestiv, reprezentate prin sfîinctere, sînt cele ale intestinului subțire și ale intestinului gros. De menționat că pe lungimea de 5-7 m a intestinului subțire este numai un sfîincter care separă intestinul subțire de intestinul gros.

Datorită funcției pe care o exercită intestinul gros, sfîincterele care participă la propulsarea tranzitului intestinal sînt într-un număr destul

de mare. Patologia tractului digestiv se manifestă prin durere, care poate fi permanentă sau în formă de colică. Semnele

clinice ale tractului gastrointestinal superior sînt senzațiile de dereglare de trecerea alimentelor, grețurile, vomelile, arsuri acidulate, lipsa poftei de mîncare. Semnele clinice caracteristice pentru tractul gastrointestinal inferior sînt diareea sau constipațiile.

Sfîincterele anusului sînt cele care finalizează „coloana” de cascade a tubului digestiv: cel intern, cel mai important și cel extern. Ultima porțiune a intestinului gros este rectul, care, după forma sa anatomică, după topografie și după funcția fiziologică se înscrie, de asemenea, în „suita” de cascade ale tubului digestiv. Un mare poet spunea: „Vezi numai ceea ce cauți și cauți numai ceea ce cunoști”.

Patologia care se „ascunde” în rect pentru a fi depistată necesită eforturi din ambele părți, afit a medicului, cît și a pacientului, pentru faptul intimității acestei zone anatomice.

Deși pare simplu după denumire și s-ar părea că e ușor să-ți controlezi un asemenea sistem în organism, el merită, totuși, o deosebită atenție dacă dorim să fim bine dispuși și să ne bucurăm de viață.

Fiți sănătoși!

Andrei LEȘCO,
funcționar al Armatei Naționale,
medic chirurg, docent

„Sînt cel care-am fost și care-am să fiu, sînt omul la post, soldat la chipiu ... „

Interviu cu artistul național Ion RAȚĂ

Sînt cuvinte care te înalță și care trezesc patriotismul din tine. De fiecare dată cînd am ocazia să cînt piesa, la aceste cuvinte toată sala se ridică în picioare. Uite acesta este cu adevărat un moment înălțător și plin de emoții.

- Aveți intenția să creați o altă piesă cu tentă patriotică?

- Mi-ar plăcea să-mi vină inspirația să mai scriu o piesă patriotică. Dacă aceasta a fost strict pentru ofițeri, cealaltă să fie pentru toți militarii. Mai vedem. O să mă rog lui Dumnezeu să-mi mai dea inspirație.

- Realitatea ne arată, cu părere de rău, că Republica Moldova a lăsat cîntecele patriotice să moară. Care credeți că este motivul din care s-a lăsat pasivitatea să coboare peste acest gen

de melodii și cum am putea să le renaștem?

- Țărișoara noastră are o istorie încă fragedă și nu s-a educat acest spirit patriotic, milităresc așa zice, așa cum se făcea pe vremurile sovietice. Dar cred că acest lucru se va întîmpla.

- Mai am o curiozitate pe final, dacă îmi permiteți. Cîntați piesa „Ofițerii” doar publicului militar?

- Ba din contra, propus deseori această piesă care știe să emoționeze publicul.

- Vă mulțumesc pentru interviu, vă urez baftă, multă inspirație și așteptăm cît mai curînd o altă melodie destinată apărătorilor patriei.

Locotenent major Inga RADVAN

- Cam cît timp v-a luat să aduceți piesa la formă în care o auzim astăzi?

- A luat ceva timp. Vreau să adaug că orchestrația am făcut-o cu Sandu Gorgos, căruia îi mulțumesc pentru că m-a înțeles ce vreau din prima.

- Pentru dumneavoastră personal ce înseamnă această piesă atît de îndrăgită de militari?

- Sincer, mă emoționează să descopăr că atîta lume cîntă această piesă, mă emoționează că și-a luat un astfel de avînt. Trebuie să recunosc că popularitatea piesei „Ofițerii” mi-a depășit așteptările.

- Dacă ne referim la text, există un vers sau un catren care vă este cel mai aproape de inimă?

- În fond, toată piesa îmi este aproape de inimă, dar îmi place în mod special textul de după crîmpeii de liniște, cîntat doar de corul de femei:

„Ai țării feciori, ai țării străjeri
Se duc uneori acești ofițeri,
Se duc pe o vară, se duc pe un an
Și cad pentru țară,
și cad pentru neam”.

Și de aici urmează :

„Sus patrie, sus,
Mulți dintre noi s-au dus
Și mulți dintre noi vor veni,
Te vor slăvi”.

- Domnule Rață, pentru început vă invit să ne povestiți cum a luat naștere piesa „Ofițerii”, care a reușit să cucerească inimile militarilor Armatei Naționale?

- Piesa s-a născut acum trei-patru ani, dar ideea de a crea o asemenea piesă mă bîntuie de mult timp, pentru că mi-au rămas amintiri plăcute despre vremurile cînd am făcut serviciul militar în termen. Dar mai ales, am creat această melodie pentru că mă durea să aud toți ofițerii din Republica Moldova cîntînd o piesă străină, o piesă preluată de pe timpuri. Și am zis de ce să nu avem și noi ceva al nostru! Astfel s-a născut acest proiect. M-am adresat bunului meu prieten Iurii Badicu, care scrie și versuri. Evident, am stat multă vreme cu chitara acasă, în diferite stări ca să culeg această melodie. Am vrut să fie și cu tentă de marș, mai cadențat, dar și cu lirică ostășească. Vroiam să fie cît mai aproape de ofițeri. Tot timpul este loc de mai bine, dar mi-a plăcut ce a ieșit și-i mulțumesc lui Dumnezeu pentru inspirație.

Revelație

EMINESCU – AZI ȘI MÎINE

... Cîtesc. Pe obrazul meu, de sub cîleopă, îmi scapără în jos o lacrimă... Îți cîtesc mereu. Și parcă l-aș citi înțîia dată!

Cunosc povestea scurtă și tristă a vieții Sale. Cunosc jalea-i născută din vanele plăceri. Cunosc lumea-i de visuri, dorințe și dureri. Cunosc năluca urmărită de El pe veci în cale.

Îi zăresc sub biciul suferinței umane. Trist, implorînd în graiul dulce românesc, pe Amor, pe tiranul divin din lumea noastră.

Printre ai săi a trecut palid, iertător și mut. Și ai săi, cu gîndul dus aiurea, nu l-au priceput.

... N-a curs nicînd pentru dînsul Dunărea. Nu l-a înfiorat în ale apelor potecă; nu l-a legănat pe ale valurilor rai, ori sub ale vînturilor năprasnice săbii, nici o barca și nici bătrîne ori albe corăbii... Marea Neagră, neagră și uitucă n-a trimis nicînd spre țărîmuri nicio navă s-aștepte, ca pe-om părăteasă, inima-i bolnavă, ca pe un tînăr împărat, nemărginitu-i dor de ducă.

Dar cîntecul lui, Lebăda rănită din toate lacurile, n-a fost zadarnic. Cîntecul lui a colidat o lume nouă. Lumea viselor, Lumea Eminescu.

Pe unde a călcat sfîșietor, apăsător de neli-niști oarbe, de gînduri cărunte, toate viforele s-au izbit de El ca de un munte.

Rîvnind nemărginirea și înaltul, hamal cu fruntea-n cer, hamal de fier, a ridicat nă-

prasnici din străfunduri, supt, stingher, ca pe o minune nouă - Țara asta!

Eminescu este România!

A devenit demult un loc comun, o expresie a unei realități, de netăgăduit faptul că arta lui trăiește plină de vigoare și că stihurile sale îi durează în stîncă nemurirea.

Lacul, dealul, codrii Ipoteștilor, turmele ce țin veacurile-n creștet l-au făcut părtaș, la sfat de taină, cu nemărginirea.

Și-a ales lăcaș pentru cîntec - Iașul, de unde Sfînta sa Ființă, întreg neamul l-a cuprins în liră. Ulițele vechi de El și-aduc aminte, pietrele i-au păstrat visătorul pas. Liliacu-n floare și salcîmii-ochii îi revăd. Casa Veronicăi stă sub colb, plopii fără soț n-au lăsat nici urmă, dar s-aud ale lor calde bătaii de inimă.

„Si dacă...”, „Atît de fragedă”, „Floare-albastră”, „Pe lîngă plopii fără soț...”, „Sara pe deal”, „Revedere”, „Lucașfăru”-au colindat și-și continuă calea de la frunză la frunză, de la fluier la fluier, de la generație la generație, încrustîndu-se cu tărie de granit în inimile fiecăruia dintre noi.

Înțelegînd neîntelesul, cunoscînd tainic necunoscutul, dînd aripi lutului mut, arzînd, jertfă pentru alții fiind, Eminescu a rămas pretutindeni nemuritor. De-ntrebi iarba cum o cheamă, îți va spune: „Eminescu”. De te intrigă ce aude valea, îți va răspunde: „Eminescu”... De vrei să afli numele Lucașfăruului, îți se va relata: „Eminescu”!

Numele îi e scris cu stele pe boltă, căci a iubit viitorul lumii. A făcut să curgă peste toți, din plin, Cîntecul veșnic.

Vocea lui profundă a rămas adînc îndepărtată în roua României ca Prutul și Dunărea. Slovele lui, prinse în condei, s-au prefăcut în păsări, în sloveții. Cuvintele lui au devenit cuvintele mele. Și cele dintii vorbe de dragoste cu versurile lui Eminescu le-am spus.

N-am știut că poți crește mai înalt decît lucrurile. Prin slovele lui Eminescu, eu am crescut. N-am știut că vine o zi cînd la lume nu mai privești de jos ca la coroana unui copac, stîndu-i la tulpină, o zi, cînd tot ce atîngi sună prelung și îți fură în sunete ceva din ființă. Prin cîntecul lui, am aflat asta. În cîntecul lui mi-am dat cea dintii întîlnire cu stelele.

Căutîndu-l veșnic, fără liniște pe Eminescu, îl găsesc pe potecile calde pe unde a fugit să prindă urma timpului; în izvoarele care i-au potolit setea; în brazda reavănă, în liniștea spicelor unduitoare; în pădurea răcoroasă, în dragostea privighetorilor, în ochii căprioarelor; în chipul unui băiețuș, înfășurat într-o mantie de ploaie; în fiecare trecător cu flori în priviri, în fiecare bărbat cu pieptul rînit... Îi găsesc oriunde...

Eminescu e Marele geniu. Geniu ce-l „aude valea-adîncă și-l aud stelele multe...”

Locotenent Natalia ANDRONACHI

O felicitare pentru tine

Sîntre felicitări locotenent-colonelului Vitalie CIOBANU care își aniversază frumoasa vîrstă de 45 ani. Cele mai frumoase urări de bine, sănătate, fericire și realizări dintre cele mai frumoase în plan personal și profesional. La mulți și fericți ani!

Cu respect, Centrul mass-media militară și Centrul de Cultură și Istorie Militară

La mulți ani colonelului Ion DOȚENCO, comandantul Brigăzii „Ștefan cel Mare”. Sănătate, fericire, dragoste de la cei ce vă înconjoară, stabilitate materială, noroc și voie bună.

Din partea colectivului Brigăzii „Ștefan cel Mare” care vă respectă

Sîncere felicitări și urări de bine căpitanului de justiție Iulia MADAN. Visele de azi să devină realitate, speranțele-de mîine - împliniri, orice cădere - un pas înainte să fie și gîndul bun să vă însoțească mereu.

Din partea colegilor din Comandamentul militară

Felicitări locotenent-colonelului Adrian BALAN, maiorului Sergiu SCRIPNIC, căpitanilor Nicolae ȘEN-DREA, Marin MUREA, locotenentului Alexandr PETRICENCO, plutonierului major Vitalie SEREDIUC, sergentului major Igor PATRAȘCO. La mulți ani, sănătate, fericire, succes în toate cîte v-ați propus!

Cu respect, din partea colectivului Brigăzii „Ștefan cel Mare”

Sănătate, fericire și numai realizări frumoase maiorului Andrei ȘRAM, căpitanului Pavel REDICO, locotenentului major Dumitru PARFENI, plutonierilor Natalia ARABADJI, Liudmila TIGHINEAN, caporalului Tatiana AGRICI. Să aveți parte de cele mai frumoase clipe în viața personală și în cea profesională și norocul să vă însoțească pretutindeni.

Cu respect, colectivul Academiei Militare „Alexandru cel Bun”

Sănătate și fericire, urcușuri în carieră și în viața personală urăm locotenent - colonelului Ianoș MUȘET, locotenentului Stela ALEXANDROV, plutonierului adjutant Valeriu DILION, sergentului Elena SCUTARU.

Cu respect, din partea colegilor de serviciu din Divizionul de Artilerie

Sîncere felicitări plutonierului major Diana VERINGĂ. Sănătate, pace în suflet, gînduri senine, numai urcușuri pe scările carierei militare, putere în lupta cu problemele vieții și dragoste din partea celor apropiați vă dorim.

Cu respect, colegii din Batalionul de Gardă

La mulți ani urăm maiorului Artiom BERZOVȘCHI, caporalului Alexandru COROLEAC. Multă sănătate, împliniri sufletești și realizări profesionale vă doresc colegii dumneavoastră.

Cu respect, colectivul Brigăzii „Dacia”